

T.C.
TÜRKİYE İNSAN HAKLARI VE EŞİTLİK KURUMU
2.DAİRE KARARI

Başvuru Numarası : 2023/1987
Toplantı Tarihi/Sayısı : 3.9.2024/50
Karar Numarası : 2024/879
Başvuran : M. S. K.
Başvuran Vekili : -
Adres : -
Muhatap Kurum/Kişi : Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğü
Muhatap Adres : -

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, Kurum idaresinin disiplin cezası verilmesinde mahpuslar arasında ayrımcılık yaptığı iddiasına ilişkindir.

II. İNCELEME SÜRECİ

2. Başvuran başvuru dilekçesinde özetle;

a. Jilet ile kendisine zarar verdiğini ve bu eyleminden dolayı disiplin cezasına çarptırıldığını, 21/01/2023 tarihinde T. L. isimli mahpusun da kendisine jilet ile zarar verdiğini fakat söz konusu kişi hakkında herhangi bir soruşturma başlatılmadığını,

b. Kurum İdaresinin bazı mahpusları kayırarak mahpuslar arasında ayrımcılık yaptığını iddia etmiştir.

3. Bafra T Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumu Müdürlüğünden alınan yazılı görüşte özetle;

a. Başvuranın çeşitli eylem ve davranışlarından dolayı yirmi adet disiplin cezası aldığını, 06/07/2022 tarihinde sol kolunu jiletle kesmesi sonucu Kurumda kaygı ve paniğe neden olması ve bu davranışı ile kendi vücut bütünlüğüne zarar vermesi nedenlerine bağlı olarak 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkındaki Kanun'un 39'uncu maddesinin ikinci fıkranın (1) bendinde belirtilen "*İdare tarafından alınan sağlık önlemlerine uymamak.*" hükmüne aykırı davrandığından kınama cezası ile cezalandırılmasının gerektiği fakat başvuranın disiplin yönünden hali hazırda iyi halli olmadığı tespit edilmesi üzerine 5275 sayılı Kanun'un 48'inci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "*Bir eylemden dolayı verilen disiplin cezası kesinleştikten sonra bu cezanın kaldırılması için gerekli süre içinde yeniden disiplin cezasını gerektiren bir eylemde bulunan hükümlü hakkında, her defasında bir üst ceza uygulanır.*" hükmü uyarınca başvurana bir üst ceza dilimi olan Bir Ay Bazı Etkinliklere Katılmaktan Alıkoyma cezası verildiğini, başvuranın cezaya karşı, sırası ile Bafra İnfaz Hakimliği ve Bafra Ağır Ceza Mahkemesi'ne itirazda bulunduğunu ancak itirazının reddedildiğini belirtmiştir.

b. T. L. ile ilgili olarak ise, söz konusu şahsın nakle veya bunlarla ilgili olarak alınacak tedbirlere karşı çıkmak ve görüşme hakkı olmayan kişilerle görüşmek sebeplerine bağlı iki adet disiplin cezasının bulunduğunu, başvuranın iddia ettiği gibi şahsın kendisini jiletle yaraladığına ilişkin bir olayın söz konusu olmadığını; personelin mahpuslara, ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefi inanç, sosyal

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

köken, siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanımaksızın davrandığını ifade etmiştir.

III. İLGİLİ MEVZUAT

4. 20/4/2016 tarihli ve 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde Kurumumuzun “Özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin ulusal önleme mekanizması kapsamındaki başvurularını incelemek, araştırmak, karara bağlamak ve sonuçlarını takip etmek” ile görevli olduğu düzenlenmiştir.

5. Aynı Kanun'un 17'nci maddesinde ise özgürlüğünden mahrum bırakılan ya da koruma altına alınan kişilerin Kuruma bizzat başvuru yapabileceği hükme bağlanmıştır.

6. 24/11/2017 tarihli ve 30250 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanununun Uygulanmasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik'in “Karar türleri” başlıklı 65'inci maddesi şöyledir:

“Kurum, yapılan başvuru veya resen inceleme kapsamında yaptığı inceleme ve araştırma sonucunda incelenemezlik kararı, gerekçeli kabul edilmezlik kararı, gönderme kararı, ihlal kararı, idari yaptırım kararı, uzlaşma kararı, ret kararı ve karar verilmesine yer olmadığına dair karar verir.”

IV. DEĞERLENDİRME VE GEREKÇE

7. Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumunun amacı; insan onurunu temel alarak insan haklarının korunması ve geliştirilmesi, kişilerin eşit muamele görme hakkının güvence altına alınması, hukuken tanınmış hak ve hürriyetlerden yararlanmada ayrımcılığın önlenmesi ile bu ilkeler doğrultusunda faaliyet göstermek, işkence ve kötü muameleyle etkin mücadele etmektir.

8. 6701 sayılı Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Kanunu'nun 9'uncu maddesinin birinci fıkrasının (i) bendinde, Kurumun görevleri arasında İşkenceye ve Diğer Zalimane, Gayriinsanî veya Küçültücü Muamele veya Cezaya Karşı Birleşmiş Milletler Sözleşmesine Ek İhtiyari Protokol hükümleri çerçevesinde ulusal önleme mekanizması olarak görev yapmak olduğu düzenlenmiştir. Aynı maddenin (i) bendi kapsamında da özgürlüğünden mahrum bırakılanların Kuruma yapmış oldukları başvurular incelenmektedir.

9. Başvuran dilekçesinde, kendisine zarar verdiği için disiplin cezasına çarptırıldığını, bir başka mahpusun da kendisine zarar verdiğini fakat bu kişi hakkında herhangi bir disiplin cezası uygulanmadığını iddia etmektedir. Muhatap Kurum ise, personelin mahpuslara, ırk, dil, din, mezhep, milliyet, renk, cinsiyet, doğum, felsefî inanç, sosyal köken, siyasî veya diğer fikir yahut düşünceleri ile ekonomik güçleri ve diğer toplumsal konumları yönünden ayırım yapmaksızın ve hiçbir kimseye ayrıcalık tanımaksızın davranıldığını ve başvuranın iddialarının gerçeği yansıtmadığını ifade etmiştir.

10. 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun'un “Kınama” başlıklı 39'uncu maddesi şu şekildedir:

“Kınama cezası, hükümlüye eyleminin kötü niteliğinin ve uygunsuzluğunun açıklanması ve tekrarı durumunda doğuracağı sonuçlara dikkatinin çekilmesidir. 2) Kınama cezasını gerektiren eylemler şunlardır: a) Mektuplarda tehdit, hakaret ve sövme gibi çirkin ifadeler kullanmak. b) Hükümlü ve tutuklulara karşı edep ve nezakete aykırı şekilde konuşmak veya davranışlarda bulunmak. c) İdareden habersiz mektup göndermek. d) Görevlilere hediye vermek veya buna kalkışmak. e) Görevlilere herhangi bir taahhütte bulunmak. f) İdarece belirtilen miktardan fazla para bulundurmak. g) Hükümlü kimliğini

yanında bulundurmamak. h) Yatma plânına uymamak. ı) Ceza infaz kurumlarının duvarlarına yazı yazmak, resim yapmak veya afiş yapıştırmak. j) İdarece verilen eşya ve benzeri şeyleri kötü kullanmak. k) Kişisel temizliğe veya çevre temizliğine dikkat etmemek. l) İdarece alınan sağlık önlemlerine uymamak. m) Kurumda gereksiz gürültü yapmak.”

11. Somut olayda yapılan incelemede; başvuranın jiletle kendisini yaraladığı, söz konusu davranışın 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun gereğince disiplin cezası gerektiren bir fiil olduğu, İdarenin başvurana yönelik disiplin cezası verme işleminin mevzuatın bir gereği olduğu, ayrıca yapılan evrak incelemesinde de T. L. isimli mahpusun iki farklı disiplin cezasına çarptırıldığı, bunların nakle ilişkin tedbirlere karşı çıkmak ve görüşme hakkı olmayan kişilerle görüşmekten kaynaklı disiplin cezaları olduğu, söz konusu şahsın kendisine zarar verdiğine ilişkin herhangi bir tutanak, belge, sağlık kaydı veya bulguya rastlanılmadığı göz önünde bulundurulduğunda başvuranın iddiası bakımından hak ihlali bulunmadığı değerlendirilmiştir.

V. KARAR

A. Başvuruda KÖTÜ MUAMELE YASAĞININ İHLAL EDİLMEDİĞİNE,

B. Kararın taraflara tebliğine ve KAMUOYUNA DUYURULMASINA,

C. Karara karşı tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Ankara İdare Mahkemesine başvurulabileceğine,

3/9/2024 tarihinde, Saffet BALIN'ın karşı oyuyla OY ÇOKLUĞUYLA, karar verildi.

e-imzalıdır

Muhammet Ecevit CARTİ
Daire Başkanı

e-imzalıdır

İsmail AYZAZ
Üye

e-imzalıdır

Mehmet Emin GENÇ
Üye

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

e-imzalıdır

Ünal SADE
Üye

10.09.2024

KARŞI OY GEREKÇESİ

Karar Adı : M. S. K.
Karar Numarası : 2024/879

6701 sayılı Kanun'un 18'inci maddesinin birinci fıkrası “*Kurum, başvuruları ve resen yaptığı incelemeleri başvuru ve resen inceleme kararı tarihinden itibaren en geç üç ay içinde sonuçlandırır. Bu süre, Başkan tarafından bir defaya mahsus olmak üzere en fazla üç ay uzatılabilir.*” hükmünü haizdir. İlgili hüküm uyarınca başvuruların incelenmesi ve karara bağlanması için belirlenen sürenin azami olarak altı ay olduğu açıktır.

Somut başvuruda, yukarıda yer verilen normatif düzenlemedeki azami süreye uyulmadığı görülmektedir. Kurumumuzun insan kaynağı ile beraber değerlendirildiğinde mevcut durumdaki olağan dışı gecikmenin makul görülebilmesi mümkün değildir. Kaldı ki aynı dönemde Kurumun insan kaynağının “tali” olarak değerlendirilebilecek faaliyetlere kanalize edildiği görülmektedir. Bu durum Kurumun insan kaynağının etkili ve verimli olarak kullanılamaması ve iş akışı takiplerinin düzenli olarak yapılamamasının olağan sonucudur.

Mücbir sebepler hariç olmak üzere başvuruların öngörülen yasal sürede sunulmamasında sorumluluğu olan personel hakkında gerekli tahkikatın da yapılması gerektiği şerhiyle birlikte yukarıda sıralanan gerekçelerle sayın çoğunluğun görüşüne iştirak edilememiştir.

e-imzalıdır

Saffet BALIN
Üye

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

Adres: Mithatpaşa Cad. No: 52 06420 Kızılay-ANKARA

Telefon No : 4227800 Fax No : 4227899

e-Posta : / Kep Adresi : tihek@hs01.kep.tr

İnternet Adresi : <http://www.tihek.gov.tr/>